

บันทึกการตอบข้อหารือกรมอนามัย

เรื่อง แนวทางการควบคุมดูแลแผงขายอาหารที่มีลักษณะเป็นซุ้มเต็นท์ผ้าใบ และสถานที่จำหน่ายอาหาร
ที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

นายกอ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ เพื่อขอหารือแนวทางการพิจารณาในการ
ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
โดยมีรายละเอียดดังนี้

หากท่านเห็นว่าตลาดเอ อยู่ในความหมายของคำว่า “สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสม
อาหาร” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นคำถามดังนี้

ประเด็นที่ ๑ : บรรดาซุ้มเต็นท์อาหารผ้าใบ ที่เปิดเป็นแผงขายอาหารในตลาดเอจำเป็นต้องขอ
ใบอนุญาตหรือจัดแจ้งเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือไม่ หากไม่ขอใบอนุญาตหรือจัดแจ้งกับทางหน่วยงานราชการ
ที่เกี่ยวข้องจะมีความผิดสถานใดบ้าง

ประเด็นที่ ๒ : บรรดาร้านเหล้าหรือร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ตั้งอยู่ในตลาดเอ ที่มีได้
จำหน่ายอาหาร โดยตรงแต่จำหน่ายเหล้าสุรา เป็นหลัก ถือเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารตามความหมายของกฎหมาย
หรือไม่ และต้องผ่านการฝึกอบรมผู้จำหน่ายอาหารหรือผู้สัมผัสอาหารและแต่งกายตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

ประเด็นที่ ๓ : ผู้จำหน่าย ผู้สัมผัสอาหารตามซุ้มเต็นท์ผ้าใบ ต้องผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมและ
แต่งกายตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

ประเด็นที่ ๔ : ตลาดเอ ไม่มีมาตรฐานในเรื่องของระบบไฟฟ้าภายใน ไม่มีเรื่องระบบป้องกัน
อัคคีภัย สามารถดำเนินกิจการตามที่กฎหมายกำหนดได้หรือไม่

ประเด็นที่ ๕ : ชุดแต่งกายของผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้สัมผัสอาหารตามซุ้มเต็นท์ผ้าใบ และชุด
แต่งกายของคณบริการหรือพนักงานร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่แนบมาทำยหนังสือฉบับนี้ สามารถสวมใส่เพื่อ
เสิร์ฟอาหาร สัมผัสหรือปรุงอาหารให้กับลูกค้าได้หรือไม่

กรมอนามัยได้วิเคราะห์ข้อกฎหมายและประเด็นข้อหารือประกอบการพิจารณาให้ความเห็นดังนี้

๑. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔ “ตลาด” หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้า
ประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสด ประกอบหรือปรุงแล้วหรือของเสีง่าย ทั้งนี้
ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้
เป็นที่ชุมนุมเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด

“สถานที่จำหน่ายอาหาร” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใด ๆ ที่มีใช้หรือทางสาธารณะ
ที่จัดไว้เพื่อประกอบอาหารหรือปรุงอาหารจนสำเร็จและจำหน่ายให้ผู้ซื้อสามารถบริโภคได้ทันที ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็
นการจำหน่ายโดยจัดให้มีบริเวณไว้สำหรับการบริโภค ณ ที่นั้น หรือนำไปบริโภคที่อื่นก็ตาม

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๒๑๗๐ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งกรมอนามัยมีถึงนายกอ

มาตรา ๓๔^๒ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๕๖

มาตรา ๓๕^๓ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา ๓๘ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตรและมีใช่เป็นการขายของในตลาดต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ถ้าสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตรต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งตามมาตรา ๔๘ ก่อนการจัดตั้ง

๒) กฎกระทรวงสุลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร และให้หมายความรวมถึงผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุม กำกับ หรือดูแลการดำเนินการของสถานที่จำหน่ายอาหารนั้น

“ผู้สัมผัสอาหาร” หมายความว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับอาหารตั้งแต่กระบวนการเตรียม ประกอบปรุง จำหน่ายและเสิร์ฟอาหาร รวมถึงการล้างและเก็บภาชนะอุปกรณ์

ข้อ ๘ สถานที่จำหน่ายอาหารต้องมีมาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอัคคีภัยจากการใช้เชื้อเพลิงในการทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหารต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านสุลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๒) ผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหารต้องผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ผู้สัมผัสอาหารต้องรักษาความสะอาดของร่างกาย สวมใส่เสื้อผ้าและอุปกรณ์ป้องกันที่สะอาดและสามารถป้องกันการปนเปื้อนสู่อาหารได้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุลักษณะตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

^๒ มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งตลาด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลง ขยายหรือลดสถานที่หรือบริเวณที่ใช้เป็นตลาดภายหลังจากที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ออกใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดตามวรรคหนึ่งแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การของรัฐที่ได้จัดตั้งตลาดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ แต่ในการดำเนินการตลาดจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเป็นหนังสือให้ผู้จัดตั้งตลาดตามวรรคนี้ปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

^๓ มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลตลาด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดที่ตั้ง เนื้อที่ แพนผังและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสุลักษณะ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสถานที่ การวางสิ่งของและการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตลาด

(๓) กำหนดเวลาเปิดและปิดตลาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาดปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยภายในตลาดให้ถูกต้องตามสุลักษณะและอนามัย การจัดให้มีที่รวบรวมหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย การระบายน้ำทิ้ง การระบายอากาศ การจัดให้มีการป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันการระบาดของโรคติดต่อ

๓) กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๒๒ ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องปฏิบัติและให้ความร่วมมือกับผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งตลาด เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๖) การเข้ารับการฝึกอบรมด้านสุขาภิบาลอาหารและอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ข้อ ๒๔ ผู้ขายและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องมีสุขอนามัยส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

(๒) ในระหว่างขายสินค้าต้องแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย หรือตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

๔) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๓ ให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๓. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การร่ายขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน

(๑๔) การผลิต สดผสม หรือแบ่งบรรจุ เอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ ไวน์ น้ำส้มสายชู ข้าวหมาก น้ำตาลเมา

๕) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร

พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสุขลักษณะ กรรมวิธีการจำหน่าย ทำ ประกอบ ปูรอง เก็บรักษาอาหาร ตลอดจนสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้และของใช้อื่น ๆ รวมทั้งสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการ ดังต่อไปนี้

(๘) ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการต้องแต่งกายให้สะอาดและปฏิบัติตนให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะส่วนบุคคล โดยผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรุงเทพมหานครกำหนด

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข คำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของกรุงเทพมหานคร

๒. ความเห็นในประเด็นข้อหารือ

ประเด็นที่ ๑ : บรรดาซุ้มเต็นท์อาหารผ้าใบ ที่เปิดเป็นแผงขายอาหารในตลาดเอจ่าเป็นต้องขอใบอนุญาตหรือจดทะเบียนเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือไม่ หากไม่ขอใบอนุญาตหรือจดทะเบียนกับทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจะมีความผิดสถานใดบ้าง

ความเห็น : หลักการพิจารณาอนุญาตกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงประกอบกับข้อกฎหมายเป็นสำคัญ ซึ่งเมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแล้ว พบว่า สถานที่ประกอบกิจการตลาดเอ มีการประกอบกิจการแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นอาคารพาณิชย์ และส่วนที่เป็นพื้นที่โล่งแจ้งสำหรับให้ผู้ค้าตั้งเต็นท์ โดยพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารพาณิชย์ มีการประกอบหรือปรุงอาหาร จำหน่ายให้ผู้บริโภค และจัดให้มีโต๊ะ เก้าอี้ สำหรับนั่งรับประทาน สำหรับพื้นที่ส่วนที่เป็นที่โล่งแจ้งนั้นได้มีการตั้งเต็นท์ให้ผู้ค้าจำหน่ายอาหาร โดยมีทั้งการประกอบหรือปรุงอาหาร ณ สถานที่ดังกล่าว และมีการนำอาหารปรุงสำเร็จมาวางขาย รวมถึงมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่น ๆ โดยพื้นที่ส่วนที่เป็นอาคารพาณิชย์ เข้าขายนियาม “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารในอาคารพาณิชย์แต่ละแห่งดังกล่าวข้างต้นจะต้องขอรับหนังสือรับรองการแจ้งจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารในกรณีที่มีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร หรือขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารในกรณีที่มีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง

ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สำหรับพื้นที่ส่วนที่เป็นที่โล่งแจ้ง เมื่อพิจารณาตามข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า เข้าข่ายตาม นิยาม “ตลาด” และ “สถานที่จำหน่ายอาหาร” ทั้งนี้ หากราชการส่วนท้องถิ่น พิจารณาอนุญาตเป็นการ ประกอบกิจการตลาดต้องควบคุมดูแลให้ผู้จัดตั้งตลาดปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะ ของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย หรือหากราชการ ส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาอนุญาตเป็นการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร อาจพิจารณาอนุญาตได้ดังนี้ รูปแบบที่ ๑ คือให้ผู้ค้าแต่ละรายมายื่นขอหนังสือรับรองการแจ้งหรือขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่ จำหน่ายอาหารแล้วแต่กรณี หรือรูปแบบที่ ๒ คือให้ผู้ดำเนินการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารมายื่นขอ หนังสือรับรองการแจ้งหรือขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารเพียงใบเดียว และต้อง ควบคุมดูแลให้ผู้ค้าแต่ละรายปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้ หากราชการส่วนท้องถิ่นตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าผู้ค้ามีการเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือ ของแห้ง หรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุง เพื่อบริโภคในภายหลัง จะเข้าข่ายเป็นสถานที่สะสมอาหาร ต้องให้ผู้ค้าแต่ละรายมายื่นขอหนังสือรับรองการแจ้งหรือขอรับ ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่สะสมอาหาร

ทั้งนี้ หากผู้ใดประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหารโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการ กระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๕๖ ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไข เพิ่มเติม มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และหากผู้ใดประกอบกิจการสถานที่ จำหน่ายอาหารโดยไม่ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งถือเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามมาตรา ๔๘ ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือ ปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท ตามมาตรา ๗๒

ประเด็นที่ ๒ : บรรดาร้านเหล้าหรือร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ตั้งอยู่ในตลาดเอ ที่มีได้ จำหน่ายอาหาร โดยตรงแต่จำหน่ายเหล้าสุรา เป็นหลัก ถือเป็นสถานที่จำหน่ายอาหารตามความหมายของกฎหมาย หรือไม่ และต้องผ่านการฝึกอบรมผู้จำหน่ายอาหารหรือผู้สัมผัสอาหารและแต่งกายตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

ความเห็น : ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓ กำหนดให้ กิจการประเภทที่ ๓. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่ จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน (๑๔) การผลิต สะสม หรือ แบ่งบรรจุ เอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ ไวน์ น้ำส้มสายชู ข้าวหมาก น้ำตาลเมา ดังนั้น หากราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทดังกล่าวไว้ ผู้ใดจะประกอบกิจการต้องได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนดำเนินการ แต่สำหรับประเด็นที่หารือมานี้หากข้อเท็จจริงพบว่าร้าน เหล้าหรือร้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการสะสมเหล้าหรือสุรา เพื่อจำหน่าย แม้ว่าจะเข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ แต่เป็นการจำหน่ายในสถานที่จำหน่ายอาหารหรือเป็นการขายในตลาดจะได้รับการยกเว้น ตามความในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓ กิจการ ประเภทที่ ๓. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขาย ในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ผู้ประกอบกิจการจึงไม่ต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ผู้ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหารหรือผู้จัดตั้ง ตลาด ต้องขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี และต้องผ่านการ ฝึกอบรมผู้จำหน่ายอาหารหรือผู้สัมผัสอาหารและแต่งกายให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะ

ของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๒ (๒) และ (๓) หรือกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๒ (๖) ข้อ ๒๔ (๒) แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตามหากข้อเท็จจริงพบว่ามี การสะสมเหล้าหรือสุรา เพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียวที่ไม่ใช่การขายในสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือขายในตลาด ผู้ประกอบกิจการต้อง ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพกิจการประเภทที่ ๓. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การร่ำขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภค ในครัวเรือน (๑๔) การผลิต สละสม หรือแบ่งบรรจุ เอทิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ ไวน์ น้ำส้มสายชู ข้าวหมาก น้ำตาลเมา จากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ และข้อบัญญัติท้องถิ่น

ประเด็นที่ ๓ : ผู้จำหน่าย ผู้สัมผัสอาหารตามซุ้มเต็นท์ผ้าใบ ต้องผ่านหลักสูตรการฝึกอบรม และแต่งกายตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

ความเห็น : เมื่อพิจารณาจากกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๑ (๒) (๓) และ (๕) กำหนดให้ ผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหารต้องผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ผู้สัมผัสอาหารต้อง รักษาความสะอาดของร่างกาย สวมใส่เสื้อผ้าและอุปกรณ์ป้องกันที่สะอาดและสามารถป้องกันการปนเปื้อน สู้อาหารได้ และปฏิบัติตามอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกอบกับข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๙ (๘) และ (๑๑) กำหนดให้ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการต้องแต่งกายให้สะอาดและปฏิบัติตนให้ถูกต้องด้วย สุขลักษณะส่วนบุคคล โดยผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรุงเทพมหานครกำหนด และปฏิบัติตามอื่นใดเกี่ยวกับ สุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข คำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของกรุงเทพมหานคร และเมื่อพิจารณาจากกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๒ (๖) กำหนดให้ผู้ขายของและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องปฏิบัติและให้ความร่วมมือกับผู้รับใบอนุญาตให้ จัดตั้งตลาด เจ้าพนักงานท้องถิ่น และเจ้าพนักงานสาธารณสุข โดยต้องเข้ารับการฝึกอบรมด้านสุขาภิบาล อาหารและอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข และ ข้อ ๒๔ (๒) กำหนดให้ผู้ขายของและผู้ช่วยขายของในตลาดต้องมีสุขอนามัยส่วนบุคคล โดยในระหว่างขาย สินค้าต้องแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย หรือตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำ ของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ดังนั้น หากผู้ประกอบกิจการตลาดเอ ขอรับใบอนุญาตเป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร ผู้จำหน่าย อาหารและผู้สัมผัสอาหารตามซุ้มเต็นท์ผ้าใบ จึงต้องผ่านการฝึกอบรมและแต่งกายให้ถูกสุขลักษณะตามที่ กำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ หากผู้ประกอบกิจการตลาดเอ ขอรับใบอนุญาตเป็นการจัดตั้งตลาด ผู้ขายและผู้ช่วยขาย ตามซุ้มเต็นท์ผ้าใบ จึงต้องผ่านการฝึกอบรมและแต่งกายให้ถูกสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วย สุขลักษณะของตลาด พ.ศ. ๒๕๕๑ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่ ๔ : ตลาดเอ ไม่มีมาตรฐานในเรื่องของระบบไฟฟ้าภายใน ไม่มีเรื่องระบบป้องกัน อัคคีภัย สามารถดำเนินกิจการตามที่กฎหมายกำหนดได้หรือไม่

ความเห็น : ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๘ กำหนดให้ สถานที่จำหน่ายอาหารต้องมีมาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับป้องกันอัคคีภัยจากการใช้ เชื้อเพลิงในการทำ ประกอบ หรือปรุงอาหาร ดังนั้น หากผู้ประกอบกิจการตลาดเอ ขอรับใบอนุญาตเป็น

สถานที่จำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ หากผู้ใดประกอบกิจการโดยฝ่าฝืนกฎกระทรวงดังกล่าว มีโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ตามมาตรา ๖๘

ประเด็นที่ ๕ : ชุดแต่งกายของผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้สัมผัสอาหารตามซุ้มเดินที่ผ้าใบ และชุดแต่งกายของคนบริการหรือพนักงานร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่แบบมาท่ายหนังสือฉบับนี้ สามารถสวมใส่เพื่อเสิร์ฟอาหาร สัมผัสหรือปรุงอาหารให้กับลูกค้าได้หรือไม่

ความเห็น : เมื่อวิเคราะห์บทบัญญัติตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๑ (๓) และ (๕) ผู้สัมผัสอาหารต้องรักษาความสะอาดของร่างกาย สวมใส่เสื้อผ้าและอุปกรณ์ป้องกันที่สะอาดและสามารถป้องกันการปนเปื้อนสู่อาหารได้ และปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสิร์ฟอาหาร พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๙ (๘) และ (๑๑) กำหนดให้ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหาร และผู้ให้บริการต้องแต่งกายให้สะอาดและปฏิบัติตนให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะส่วนบุคคล โดยผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กรุงเทพมหานครกำหนด และปฏิบัติการอื่นใดเกี่ยวกับสุขลักษณะตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข คำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของกรุงเทพมหานคร ประกอบกับมาตรฐานวิชาการด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร ของสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร ต้องแต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขนหรือมีเครื่องแบบ และสวมหมวกหรือเน็ตคลุมผม หรือวิธีการอื่น ที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากชุดหรือการแต่งกายของผู้จำหน่ายอาหาร หรือผู้สัมผัสอาหารตามที่ได้แนบมาพร้อมหนังสือหารือนี้ พบว่า ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้สัมผัสอาหารและผู้ให้บริการไม่มีการสวมใส่อุปกรณ์ที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนสู่อาหารได้ โดยไม่สวมหมวกหรือเน็ตคลุมผม ไม่ใส่ผ้ากันเปื้อน จึงถือเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

กรมอนามัย
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔

หมายเหตุ : ท่านสามารถศึกษาแนวทางการตอบข้อหารือในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือสแกนได้ที่คิวอาร์โค้ดนี้

